

Magvet? Kiadó könyvklubja - Szíved helyén épül már a Halálcsillag

2013 május 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

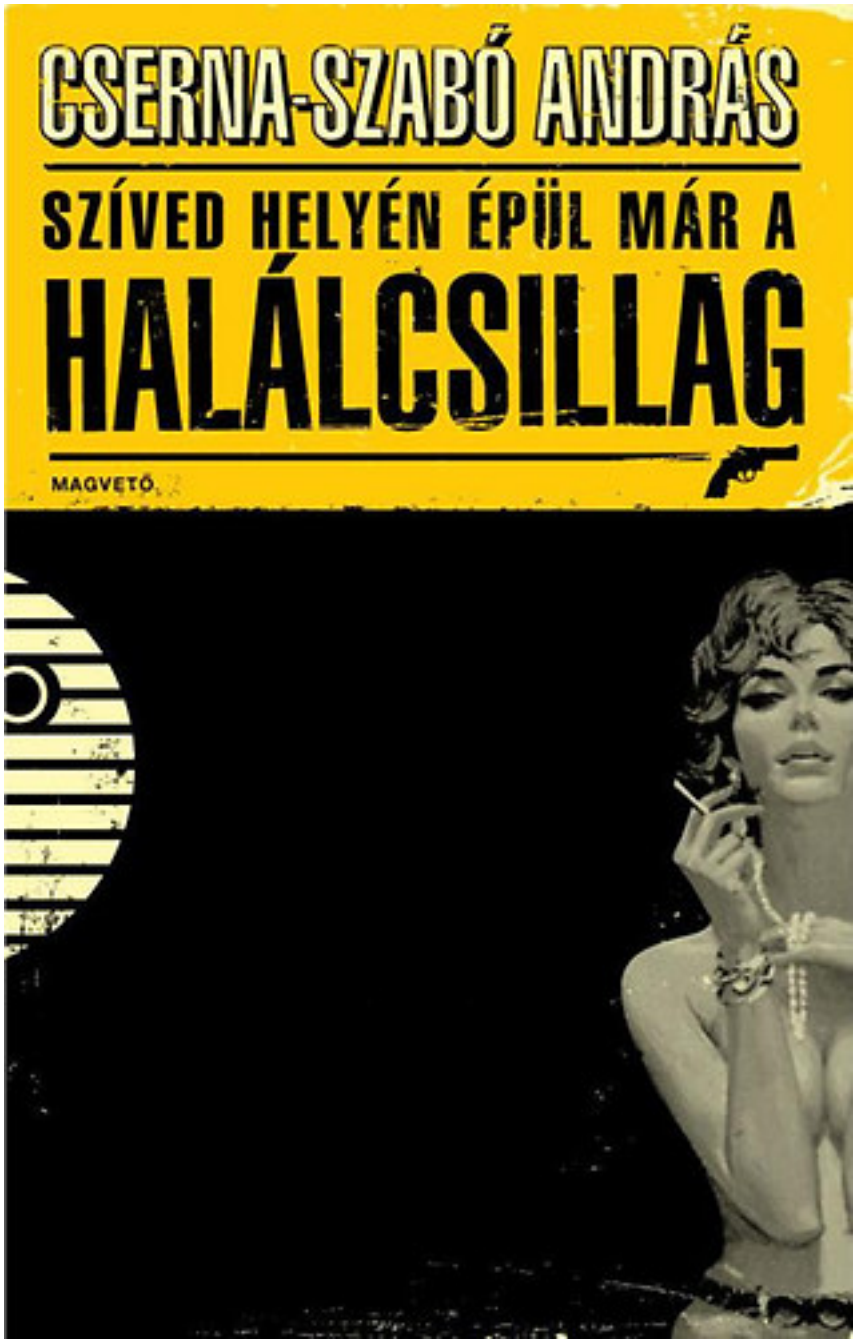
Mérték

Egy újabb naccer? magyar regény. Egyszerre western, szerelmes, kuplerájos pornó és romantikus, filozofikus édelgés. Minden van benne, ami ma már egy épesz? ember számára retró és túlhaladott, amelyet, ha regénybe

kezd az író, els? álmából ébredve is letagad.

Itt egy nem-mindenképpen-tehetségtelen író mer nagyot álmodni. Ami a regényirodalom közhelyeinek sava-borsa, ? azzal f?szerezi a literatúráját. Ízig-vérig író, mindent tud. Legyünk részegesek, kábszeresek, legyünk hányatott sorsú író-regényh?sök, ismerjük jól a Király utcát, Krúdyt és a magyar irodalmat, a régi szakácskönyveket, a divatos skandináv krimiket mindenképp!; írjunk éttermi kritikákat, legyünk reménytelenül szerelmesek, legyen egy n?vé átoperáltatott barátunk, kedvenc kocsmánk, amely kávéháznak hazudja magát.

Aztán ismerjük a rock-, a metal-, a Jimi Hendrix utáni összes blues-zenekart, mindenképpen Spinozát, Schopenhauert, Nietzschét, legyen kiadónk, amely folytonosan el?legeket ád, legyünk olyan kibaszott jó figurák, mint Tarantino *Ponyvaregény*ének h?sei, de mindenképpen olyan cinikusak és szellemesek, mint maga Tarantino. (A gengszterek többször is Bibliából olvasva gyilkolásznak.) És persze épp annyira léhák és lazák, mint Esterházy Péter. Mindez még jól is áll neki! „Ezt a szanaszét baszott magyar irodalmat akarod boldogítani a te világító tehetségeddel? Felejtsd el, bazmeg! Nem érdemelnek meg téged!” (47.) – figyelmezteti a f?h?st már korán a legjobb barát.

Írjunk kultuszregényt! Ha a kritikus buzgón és élvezettel olvassa, mint a jelen sorok írója is, mert soha nem hagy fel a reménnyel, hogy a sok-sok jó részlet, a világot becserkészni akaró fanyalgás, giccs, irónia, marónia majd csak

összeáll valamivé, amely emlékezetes lesz, mint a két F?gázos figurája, mint Mókuska, a nyelvjárását kitanulta székely pincér és a buja Prof. De aztán a szövegb?l való merítés, és a lé szájhoz közelítése közben megakad a kanala, megszakad a képzelete, elillan a jókedv! Ez a regény láncszöveg, a megjeleníteni képtelen gegek paródiájának a kivonata. Vagy pontosabban: Az értelmezni képtelen valóságdarabok régi közhelyekhez való irodalmiasan túlzsúfolt visszaillesztése. Itt els?sorban a német váltó Zafír-Zafíra röpülésére gondolunk, amely lélegzetelállítóan modern, vagy mégis unt bulgakovi manír. A képzelet röghöz kötése, a m?viség pop-art sablonjainak tucatterméke. Nem a létez?b?l indul ki, hanem e sablonok irgalmatlanul megsokasodott tömegéb?l. Nem ráilleszti a látottakra a hasonlót, hanem a hasonlók mentén vél gyártani eredetit. Lekt?r, mondhatnánk, de ízlésünk szerint e példátlanul gazdag m?faj nagyjai rálelnek az anyag olvadáspontjára, tudják, hogy ha a sablont túlhevítik, akkor nem marad a világukból semmi (Nabokov, Ford, Barth, Dovlatov).

Itt egy szintetikusan megírt western, amelyet a kiadójának verejtékezve présel ki magából a f?h?s, egy bankrablásra szakosodott groteszk Mocskos Tizenegyek kuplerájba tévedt szerepl?i másznak be az író világába. Egyenként jelennek meg, nagyobb rémületet nem okoznak, csupán aláássák a **Cserna-Szabó András** nevével fémjelzett regényszer?ség legutolsó értékesnek vélt rétegeit is. Hol kalauzként, hol pincérként kacsintanak ránk, a posztmodern utolsó rángásával untatják halálba az olvasót. Maguk alá rohannak, vélhetnénk, hiszen a valószer?tlenség árnyékát hiteltelenítik, a regény azon rétegét rombolják le, amely voltaképpen meg sem lett jelenítve.

Az olvasó legnagyobb szimpátiája Kázmér kacsa felé fordul, aki egy fürd?kádban úszó m?anyagbáb, vagy Baruch, egy fogait veszítette öreg eb felé, aki végig nyáladdza a körfolyosót, miután a reális boldogság Mókuska alakjában megjelenik, és visszaveszi jogos tulajdonát. Az olvasónak úgy t?nik, hogy az író belehamisítja a regénybe a saját szövegeit. Másként fogalmazva, még az is lehet, hogy egy szerelmi vaktérképet enyvez bele a regényébe, hiszen az érzelmek sokféleségének ábrázolásában ugyancsak fenomenális. A két véglet az elérhetetlen Boldogság és a boldogtalan Elérhet?ség között húzódik. Léna a szerelem hangos fingja, Mókuska, a Spinozára szakosodott illedelem, a kutúrszomj, a borízlelés és a buké nyelvében laboratóriumot m?ködtet? zsenije, amelyre a férfiúi éhség, az öneligazodást segít? kuplerájok mércéje szerint nincsen szüksége a még magát keres?nek. Úgy t?nik e regény olvastán, hogy az emberben semmi sincs, ami a saját józanságát, jóravalóságát igazolná. De ha ez igazán bántaná a szerz?t, akkor vélhet?en rálelne a saját stílusa és világlátása szerint készült eredeti szövegre, akkor ebb?l az alapjaiban megképzett m?anyagvilágból legalább egyetlen roncs arc kibámulna sejtelmesen és az író lelkiismeretébe nézne.

Mindezek hiányában, többszöri olvasás után, az olvasó úgy érzi magát, mintha egy ravatalon feküdne, ahol nincs békéje önmagával, nem képes élete hordalékát beleképzelni e m?be, csupán szemrevételezi a halottságában ?t háborgató gyászolókat, nem billenti fejét sem a Spinozát olvasó, sem a tökéletesen esti mesének t?n? western h?sök felé, nem gondolja, hogy a szerelem tüneményei egy kupleráj mechanikusan szopó bábjai lennének, sem azt, hogy a szerelem rafinériája egy ilyen szövegkörnyezetben kitudódhatna.

A megemelt pódiumon ? örök gyászát alussza, nincsenek kísértések, arra sem rezzen fel, hogy a f?h?s-írót fejbe lövi a regény végén egy, még lábon maradt gengszter. Hagyjanak engem békében nyugodni, voltaképpen engem már semmi nem érdekel! – gondolja magában. Hogy az ?t gyászolók hitelesebbek-e, vagy a némaságra kárhoztatott halott, azt egy hasonló tétovasággal fejében forgolódó Tandori-idézet érzékelteti: „Ki vállalkozna itt még erkély-jelenetre?” (*Vállalkoznak a régi színhelyek*)

Sántha József - http://www.revizoronline.com

http://kiadok.lira.hu/kiado/magveto/index.php?action=konyv&id=139416689

Cserna András: **Szíved helyén épül már a Halálcsillag**

Ajánló